

DEMOKRASİ FELSEFESİ

ÇAĞDAŞ YAKLAŞIMLAR

Editör

Eray Yağanak

Bilge
Kültür • Sanat

DEMOKRASİ FELSEFESİ

Çağdaş Yaklaşımlar

YAYIN NO: 1072

DEMOKRASİ FELSEFESİ
Çağdaş Yaklaşımlar

© Bilge Kültür Sanat Yayın Dağıtım San. ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika No: 50417

1. Basım: Aralık 2021

ISBN: 978-625-7201-72-8

Kitap Editörü: Eray Yağanak

Kapak: *Kenan Özcan*

Sayfa Düzeni: *Nurel Naycı*

Baskı-Cilt: *Çevik Matbaacılık*

Davutpaşa Cad. Besler İş Merkezi No: 20/18-19 Topkapı / İstanbul

Tel: (0212) 501 30 19

Kapak Baskı: *Saner Matbaacılık*

BİLGE KÜLTÜR SANAT

Nuruosmaniye Cad. Kardeşler Han No: 1 Kat: 1 34110 Cağaloğlu / İstanbul

Tel: (0212) 520 72 53 (Pbx) Faks: (0212) 511 47 74

bilge@bilgeyayincilik.com www.bilgeyayincilik.com

DEMOKRASİ FELSEFESİ

Çağdaş Yaklaşımlar

EDİTÖR
ERAY YAĞANAK

YAZARLAR HAKKINDA

Eray YAĞANAK

ODTÜ Felsefe Bölümü'nden doktora derecesini aldı. Uzmanlık alanı Etik, Toplum ve Siyaset Felsefesidir. Alanıyla ilgili çalışmalar yapmak üzere 2009 yılında Groningen Üniversitesi, 2010 yılında Amsterdam Üniversitesi Felsefe Bölümlerinde misafir araştırmacı olarak bulundu. Etik, İnsan Hakları, Şiddet, Demokrasi, Siyasal Güç ve Kimlik konularında makaleler yayınladı. *Felsefe Diyalogları, Kimlik Siyaseti ve Azınlık Sorunu, Güncel Sorunlar ve Siyaset: Felsefi Çözümler, Toplum, Siyaset ve Etik: Felsefi Soruşturmalara, Modern Felsefe Tartışmaları, Epistemological, Ethical and Political Issues in Modern Philosophy* adlı kitapların editörlüğünü yapmıştır. Uluslararası hakemli bir dergi olan Kilikya Felsefe Dergisi ve Toplum ve Siyaset Felsefesi Dergisi'nin kurucusu ve baş editörüdür. Toplum ve Siyaset Felsefesi Derneği'nin başkanlığını yürütmektedir. Akdeniz Üniversitesi Felsefe Bölümü'nde öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır.

Selma AYDIN BAYRAM

Akademik uzmanlık ve çalışma alanları etik ve siyaset felsefesidir. Lisans ve lisansüstü eğitimlerini Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde tamamlamıştır. Hâlihazırda Orta Doğu Teknik Üniversitesi Felsefe Bölümü'nde görev yapmaktadır. Ayrıca, kurucu üyesi olduğu Toplum ve Siyaset Felsefesi Derneği'nin başkan yardımcılığı görevini yürütmektedir.

Soner SOYSAL

Lisans (1999), yüksek lisans (2002) ve doktora (2007) derecelerini ODTÜ Felsefe Bölümü'nden aldı. 2000-2006 yılları arasında ODTÜ Felsefe Bölümü'nde araştırma görevlisi olarak görev yaptı. 2008-2009 yılları arasında Ondokuz Mayıs Üniversitesi Felsefe Bölümü'nde yardımcı doçent olarak görev yaptı. 2009 yılından bu yana Süleyman Demirel Üniversitesi Felsefe Bölümü'nde yardımcı doçent olarak görevine devam etmektedir. Birkaç kitap ve makale çevirisiyle birlikte, Nietzsche's Perspectivist Epistemology: Epistemological Implications of Will to Power başlıklı doktora tezinin Türkçe çevirisi *Nietzsche: Perspektivizm, Güç İstenci, Doğruluk* (Say Yayınları, 2020) başlığıyla yayımlanmıştır.

Ahmet Umut HACİFEVZİOĞLU

Uzmanlık alanı Toplum ve Siyaset Felsefesidir. Padova Marsilius, Machiavelli, John Locke, Spinoza, Montesquieu, Jean Jacques Rousseau, Karl Marx, Carl Schmitt, Hannah Arendt üzerine Türkçe ve İngilizce makaleleri yayınlamıştır. Sosyal Yayınlar tarafından yayınlanan *İnsan, Toplum ve Siyaset: Felsefi Sorgulamalar* ile *Güncel Felsefe Tartışmaları* kitaplarının editörü ve bölüm yazarı olan Hacıfevzioglu, Nişantaşı Üniversitesi Sosyoloji Bölümü'nde öğretim üyesidir.

Yavuz Selim ALKAN

Doktora derecesini İngiltere'de bulunan University of Leicester'dan

“Facilitative Secularism: The Place of Religious Arguments in Public Political Debate” (Kolaylaştırıcı Laiklik: Dinî Argümanların Kamusal Politik Tartışmadaki Yeri) başlıklı teziyle almıştır. Yüksek lisans çalışmalarını Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) Uluslararası İlişkiler Bölümü’nde “The Effectiveness of the European Union as a Normative Power: Human Rights Conditionality in the Case of Turkey” (Normatif Bir Güç Olarak Avrupa Birliği’nin Etkililiği: Türkiye Örneğinde İnsan Hakları Koşulluluğu) başlıklı teziyle tamamlamış, lisans derecesini ise Hacettepe Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü’nden almıştır. Alkan, hâlen Akdeniz Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü’nde laiklik, demokrasi, insan hakları ve özgürlükler temelinde siyaset bilimi üzerine akademik çalışmalarını sürdürmektedir.

Rezzan AYHAN TÜRK BAY

Lisans eğitimini Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümü’nde 1998 yılında tamamladı. 2005 yılında Pamukkale Üniversitesi Kamu Yönetimi Bölümü’nde yüksek lisans derecesini, 2014 yılında Ankara Üniversitesi Kamu Yönetimi ve Siyaset Bilimi (Siyaset bilimi) anabilim dalından “Bilim ve İdeoloji Ekseninde Siyasal Gelişme Kavrayışına Eleştirel Bir Bakış” başlıklı teziyle doktora derecesini aldı. Hâlen Pamukkale Üniversitesi İİBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü’nde Dr. Öğr. Üyesi olarak çalışmaktadır. Siyasal düşünceler tarihi, demokrasi teorileri ve karşılaştırmalı siyaset başlıca akademik çalışma alanlarıdır.

Zübeyde KARADAĞ THORPE

Lisans ve Yüksek Lisans eğitimini Yeditepe Üniversitesi Felsefe Bölümü’nde yaptı (2011). Hacettepe Üniversitesi Felsefe Anabilim Dalında “Nefret Söylemi ve Şiddet İlişkisi Üzerine Jeremy Waldron ve Anthony Lewis’in Yaklaşımları” başlıklı doktora tezini tamamladı (2019). Boğaziçi ve Kadir Has Üniversitesi’nde yarı zamanlı olarak felsefe dersleri vermektedir. Çalışma alanları, hukuk felsefesi, siyaset felsefesi ve etik üzerinedir.

Deniz KUNDAKÇI

Deniz Kundakçı, Uludağ Üniversitesi, Kamu Yönetimi Bölümü’nden mezun olduktan sonra (2004), Ortadoğu Teknik Üniversitesi Felsefe Anabilim Dalı’nda yüksek lisans eğitimini tamamlamıştır. Kundakçı, daha sonra Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi, Sistematik Felsefe ve Mantık Anabilim Dalı’nda doktor unvanını almaya hak kazanmıştır. Çalışma alanları siyaset felsefesi, siyaset sosyolojisi ve demokrasi kuramları olan Kundakçı’nın bu konularda çeşitli dergilerde yayımlanmış makaleleri bulunmaktadır. Deniz Kundakçı hâlen Kastamonu Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü’nde öğretim üyesi olarak çalışmalarını sürdürmektedir.

Ayşe Çiğdem KOCAMAN

Doktora derecesini, Maltepe Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Felsefe Anabilim Dalı’ndan “José Ortega y Gasset’te İnsan, Değer ve Kültür Bağlamında Kitleleşme Sorunu” başlıklı teziyle almıştır. Yüksek lisans

çalışmalarına Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ), Kamu Yönetimi ve Siyaset Bilimi Bölümü'nde başlamış ve Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı'nda "Alain Badiou'da Siyaset ve Etik İlişkisi" başlıklı teziyle tamamlamış, lisans derecesini ise Gazi Üniversitesi, İktisadi, İdari Bilimler Fakültesi, Kamu Yönetimi Bölümü'nden almıştır. Kocaman, hâlen Nişantaşı Üniversitesi, İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi, Sosyoloji Bölümü'nde, felsefe temelinde akademik çalışmalarını sürdürmektedir.

Selâmi Atakan ALTINÖRS

1994 yılında Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Felsefe Bölümü'nden mezun olmasını takiben aynı bölümde araştırma görevliliğine atanmıştır. Yüksek lisansını aynı üniversitede 1997 yılında tamamlamış ve 2002 yılına kadar da öğretim görevlisi olarak çalışmıştır. 2002 yılında Galatasaray Üniversitesi'ne geçmiş ve orada 2008 yılında doktorasını

bitirmiştir. 2012 yılında doçent olan Altınörs hâlen aynı üniversitede öğretim üyesi olarak lisans ve lisans üstü düzeyde muhtelif dersler vermektedir. Başlıca çalışma alanları Yeniçağ felsefesi, dil felsefesi, epistemoloji, analitik felsefe ve zihin felsefesidir. Altınörs'ün çeşitli bilimsel dergilerde yayımlanmış birçok makalesi, söz konusu makalelerinin bir bölümünün derlendiği *Dil Felsefesi Tartışmaları* başlıklı bir kitabı yanında *50 Soruda Dil Felsefesi* başlıklı diğer bir kitabı da bulunmaktadır. Ayrıca, birçoğu felsefe alanında 20'nin üzerinde kitap çevirisi de mevcuttur.

Tuğba SEVİNÇ

Yüksek lisans ve doktora derecesini Boğaziçi Üniversitesi Felsefe Bölümü'nden almıştır. Temel ilgi alanları etik, toplum ve siyaset felsefesidir. Modern cumhuriyetçilik, Philip Pettit, siyasal liberalizm, John Rawls, özgürlük, dayanışma ve toplumsal birliğin inşası konularında çalışmaktadır.

İÇİNDEKİLER

1. **Giriş: İlişkisel demokrasi**
Eray YAĞANAK.....9
2. **John Stuart Mill'in özgürlük, bireysellik ve faydacılık temelli demokrasi anlayışı**
Selma AYDIN BAYRAM 15
3. **Nietzsche ve demokrasi**
Soner SOYSAL.....50
4. **Karl Popper: Eleştirel akılcılık ve demokrasi**
Ahmet Umut HACİFEVZİOĞLU 73
5. **John Rawls'un siyasal liberalizmi ve demokrasi:
Daha kapsayıcı bir kamusal politik tartışma formülü (mü?)**
Yavuz Selim ALKAN.....86
6. **Habermas'ta modern meşruiyetin zemini:
Demokrasi ve hukuk ilişkisi**
Rezzan AYHAN TÜRKBAŞI..... 113
7. **Ronald Dworkin ve yorumsal bir kavram olarak demokrasi**
Zübeyde KARADAĞ THORPE..... 148
8. **Ernesto Laclau ve Chantal Mouffe:
Radikal demokratik bir politika arayışı**
Deniz KUNDAKÇI..... 171
9. **Alain Badiou'da özgürleşme siyaseti ve demokrasi eleştirisi**
Ayşe Çiğdem KOCAMAN 193
10. **Rancière'in "politika olarak demokrasi"
anlayışı -dil felsefesi bakımından içerimleri eşliğinde-**
S. Atakan ALTINÖRS 228
11. **Philip Pettit'in cumhuriyetçiliği: Özgürlük ve demokrasi**
Tuğba SEVİNÇ 243

